

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 20. července 2005

o státní podpoře Německa ve prospěch závodu na zpracování masa Greußener Salamifabrik GmbH

(oznámeno pod číslem K(2005) 2725)

(Pouze německé znění je závazné)

(2005/920/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,
a zejména na čl. 88 odst. 2 první pododstavec této smlouvy,

poté, co Komise vyzvala zúčastněné strany, aby předložily
připomínky podle těchto ustanovení⁽¹⁾, a s ohledem na tyto
připomínky,

vzhledem k těmto důvodům:

I. POSTUP

- (1) Opatření bylo oznámeno dopisem ze dne 6. listopadu 1997 s odkazem na čl. 88 odst. 3 Smlouvy o ES. Příjemce zjevně obdržel podobnou podporu již dříve. Proto bylo opatření zaznamenáno do seznamu neoznámených podpor. V dopisech ze dne 4. února 1998, 10. června 1998 a 4. února 1999 předalo Německo Komisi dodatečné informace.
- (2) Dopisem ze dne 7. června 1999 oznámila Komise Německu rozhodnutí zahájit ve věci příslušné podpory řízení podle čl. 88 odst. Smlouvy o ES.
- (3) Rozhodnutí Komise o zahájení řízení bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropských společenství*⁽²⁾. Komise vyzvala zúčastněné strany k vyjádření stanoviska.
- (4) Zasláná stanoviska byla předána Německu s prosbou o vyjádření. Připomínky Německa byly doručeny dopisem ze dne 23. února 2000.

- (5) Dopisem ze dne 18. května 2005, který byl doručen 23. května 2005, požádalo Německo podle čl. 7 odst. 7 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES⁽³⁾ Komisi, aby rozhodla na základě jí dostupných informací.

II. POPIS OPATŘENÍ

- (6) Zvýhodněný podnik, Greußener Salamifabrik GmbH, byl závodem na zpracování masa, který vyráběl a uváděl na trh různé druhy uzenin a masných výrobků. Zvířata se neporážela přímo v podniku, ale jateční maso se zde zpracovávalo. Na základě informací, které poskytlo Německo, bylo dne 1. října 1999 na majetek firmy Greußener Salamifabrik GmbH zahájeno konkurzní řízení. Komise nebyla o výsledku tohoto řízení informována. Zdá se ale, že přinejmenším zařízení podniku jsou – pod názvem „Greußener Salami- und Schinkenfabrik GmbH“ – nadále v provozu. Připomínky předkládaného rozhodnutí se ale vztahují na firmu Greußener Salamifabrik GmbH, která se později dostala do platební neschopnosti.
- (7) Neustálé snižování obrátu vedlo k tomu, že byl podnik od roku 1995 ve ztrátě a peněžní tok podniku byl od roku 1995 negativní. Z dokumentu, který v září 1996 vystavila firma Dr. Zimmermann & Partner, lze usuzovat na to, že situace peněžního toku podniku byla v tomto okamžiku nanejvýš kritická. To, že se podnik nachází ve finančních potížích, bylo sděleno v rozhodnutí Komise o zahájení řízení⁽⁴⁾ a během prověřování nebylo zpochybňováno. Restrukturalizace firmy Greußener Salamifabrik se ukázala jako nutná a na její financování si musel podnik vzít ve čtvrtém čtvrtletí roku 1996 dodatečné půjčky (ve výši 375 000 DEM u Dresdner Bank AG a 725 000 DEM u Sparkasse Erfurt). Za obě půjčky se pro případ nesplácení zaručila ve výši 80 % banka Thüringer Aufbaubank, která pak zaplatila částku 880 000 DEM. O této záruce nebyla Komisi podána zpráva, čímž došlo k porušení ustanovení uvedeného v dopisu Komise členským státům SG(89) D/4328 ze dne 5. dubna 1989; dále je tato záruka označována jako podpora 1.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 238, 21.8.1999, s. 15.

⁽²⁾ Viz poznámka pod čarou 1.

⁽³⁾ Úř. věst. L 83, 27.3.1999, s. 1. Nařízení ve znění aktu o přistoupení z roku 2003.

⁽⁴⁾ Viz poznámka pod čarou 1.

- (8) 75 % obchodních podílů zvýhodněného podniku převzala dne 8. ledna 1997 firma Ergewa GmbH. Nový majitel uskutečnil opravné položky k pohledávkám za nezajištěné exportní obchody do Ruska a snížení hodnoty zásob v celkové výši 1,2 milionu DEM. To ve spojení s dalším snižováním prodeje vedlo ke zhoršení bilance, ze kterého dále vyplynula potřeba nové restrukturalizace.
- (9) Německo ve svém informativním dopise ze dne 6. listopadu 1997 oznamuje, že firma Greußerer Salamifabrik nedosáhla plánovaného obrátu a příjmu pro rok 1997, že podniku hrozí trvalá platební neschopnost a že by se mělo vycházet z toho, že podnik již není schopen plnit svou povinnost splácet dluhy bankám. Proto v srpnu 1997 vypracovala společnost Schitag, Ernst & Young Deutsche Allgemeine Treuhand AG pro firmu Greußerer Salamifabrik GmbH nový plán hospodářského ozdravení. Nový plán hospodářského ozdravení předpokládal tři druhy opatření:
- a) ozdravení finanční struktury:
- částečným oddlužením podniku cestou upuštění od pohledávek,
 - stanovením nových podmínek pro splácení stávajících bankovních závazků,
 - doplněním kapitálu od společníků;
- b) vypracování a realizace nové strategie pro uvádění produktů na trh;
- c) opatření pro úsporu nákladů.
- (12) Nová úvěrová záruka ve výši 2 milionů DEM a částečné uplatnění (370 000 DEM) předchází úvěrové záruky byly oznámeny Komisi v písemné zprávě ze dne 6. listopadu 1997 podle čl. 88 odst. 3 Smlouvy o ES a také na základě jejího dopisu členským státům SG(89) D/4328 ze dne 5. dubna 1989. Obě tato opatření budou dále označována společně jako podpora 2. Německo sdělilo ve svém dopise ze dne 4. února 1999 a ještě jednou ve svém dopise ze dne 18. května 2005, že úvěrová záruka banky Thüringer Aufbaubank ve výši 2 milionů DEM bude poskytnuta pouze pod podmínkou, že ji Komise schválí.
- (13) Půjčka od banky Dresdner Bank Erfurt ve výši 2,5 milionu DEM byla firmě Greußerer Salamifabrik GmbH vyplacena.
- (14) Nakonec společnost Ergewa GmbH, která vlastnila 75 % obchodních podílů, převedla podniku ještě podřízenou půjčku ve výši 1,5 milionu DEM.

2. Marketingová strategie

- (15) Marketingová strategie obsahuje následující tři cíle: vývoj výrobků, výrobovou politiku a podporu prodeje. Všeobecně by se tak mělo dosáhnout lepší tržní orientace.

3. Opatření pro úsporu nákladů

- 1. Finanční struktura**
- (10) Jako součást restrukturalizace se Sparkasse Erfurt zřekla pohledávky ve výši 1,7 milionu DEM. Jako vyrovnání byla částečně uplatněna záruka za půjčku, kterou dříve převzala Thüringer Aufbaubank (státní banka) ve výši 725 000 DEM (srov. 7. bod odůvodnění); 370 000 DEM (64 % částky záruky) bylo v rámci restrukturalizace zapláceno bance Sparkasse Erfurt. Kromě toho byla částečně uplatněna úvěrová záruka, kterou převzala záruční banka Bürgschaftsbank Thüringen GmbH (privátní banka) v roce 1993 za půjčku ve výši 1 milionu DEM; 590 000 DEM (74 % částky úvěrové záruky) bylo zapláceno bance Sparkasse Erfurt.
- (11) Kromě toho refinancovala Dresdner Bank Erfurt půjčku ve výši 2,5 milionu DEM, kterou schválila Sparkasse Erfurt. Dresdner Bank poskytla tuto půjčku ovšem pouze pod podmínkou, že se Thüringer Aufbaubank za 80 % této půjčky zaručí.
- (16) Nejsnadněji realizovatelná úsporná opatření byla zavedena již v rámci dřívější restrukturalizace. Plán ozdravení ovšem předpokládal další úspory nákladů, které měly vést zejména k omezení spotřeby elektrické energie a nákladů na dopravu.
- (17) Podle informací, které byly sděleny Komisi, měla tato opatření podnik znovu oživit a obnovit jeho rentabilitu. K tomu by ovšem bylo zapotřebí zvýšení obrátu z 6 845 000 DEM v roce 1996 na 7 milionů DEM v roce 1998 a na 8 milionů DEM v roce 1999.
- (18) Komise zahájila řízení podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy o ES s ohledem na uvedená opatření ve prospěch firmy Greußerer Salamifabrik, která lze shrnout takto:

- 80 % úvěrová záruka banky Thüringer Aufbaubank za dvě půjčky v celkové výši 1,1 milionu DEM v prosinci 1996 (hodnota záruky: 880 000 DEM),
- částečné čerpání jedné z úvěrových záruk (370 000 DEM) v průběhu restrukturalizace/restrukturalizace dluhu v roce 1997,
- druhá 80 % úvěrová záruka banky Thüringer Aufbaubank za bankovní půjčku ve výši 2,5 milionu DEM (hodnota úvěrové záruky: 2 miliony DEM) v roce 1997.

v okamžiku, kdy byla podpora poskytnuta. Pro podporu 1 nemá Komise k dispozici žádné informace, na jejichž základě by mohla prověřit slučitelnost s výše uvedenými zásadami. Pro podporu 2 zjevně nebyly tři z těchto podmínek v restrukturalizačních zásadách splněny. Podporou zjevně nebyla rentabilita podniku obnovena. Kromě toho se podnik zřejmě pokusil obnovit rentabilitu tím, že své problémy překoná expanzí. Takovou expanzí by mohla být neoprávněným způsobem narušena hospodářská soutěž. Konečně nebylo jasné, jestli byl restrukturalizační plán úplně proveden.

III. PŘIPOMÍNKY ÚČASTNÍKŮ

- (19) Protože byly záruky převzaty za podnik ve finančních potížích, musí Komise vycházet z toho, že prvek podpory k okamžiku poskytnutí odpovídá 100 % garantované částky, tedy 880 000 DEM v roce 1996 a 2 miliony DEM v roce 1997, čili celkem 2,88 milionu DEM.
- (20) Komise zahájila řízení podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy o ES s ohledem na uvedená opatření, protože měla pochybnost, zda: je opatření v souladu s dopisem Komise SG(89) D/4328 ze dne 5. dubna 1989 o státních zárukách a se zásadami státních podpor na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížné situaci z roku 1994 a 1997⁽⁵⁾. S ohledem na tyto zásady Komise pochybovala o tom, že restrukturalizací může být obnovena rentabilita podniku, že byla dodržena zásada, že restrukturalizační podpora smí být poskytnuta pouze jednou a že byl dodržen požadavek úplné realizace restrukturalizačního plánu.
- (23) Komise obdržela připomínky od Kemper Fleischwarenfabrik (Nortrup), od Spolkového svazu německého masného průmyslu (Bundesverband der Deutschen Fleischwarenindustrie e.V., Bonn) a od třetí zúčastněné strany, která nechtěla být jmenována. Všechny tři zúčastněné strany zastávaly názor, že by bylo možné dosáhnout zvýšení obrátu jedině snížením cen, což by ale poškozovalo toto odvětví. Spolkový svaz německého masného průmyslu (Bundesverband der Deutschen Fleischwarenindustrie e.V.) upozornil na to, že ročně zmizí z trhu 1 % německých podniků zpracovávajících maso. Na tomto vysoce konkurenčním trhu mohou přežít jen ti nejlepší. Je-li některý podnik uměle udržován při životě, jsou poškozovány zájmy odvětví. Kromě toho prý navrhovanou marketingovou strategii používají téměř všechny podniky tohoto odvětví. Podle názoru spolkového svazu nemůže být taková strategie bez značných prostředků, které ale nebyly k dispozici, úspěšná.

IV. PŘIPOMÍNKY NĚMECKA

- (21) Podpora 1 byla poskytnuta formou státních záruk, což znamená, že musí být v souladu s dopisem Komise členským státům SG(89) D/4328 ze dne 5. dubna 1989. V tomto dopise Komise oznamuje, že bude záruky povolovat pouze tehdy, jestliže jejich čerpání bude smluvně vázáno na zvláštní podmínky, které mohou obsahovat dokonce předlohu vyhlášení konkurzu zvýhodněného podniku. Ze zprostředkovaných informací nevyplyvá, že čerpání uvedených úvěrových záruk bylo vázáno na zvláštní podmínky.
- (22) Podpora byla poskytnuta, protože se podnik nacházel ve finančních potížích a musel být ozdraven. Proto musela být podpora prověřena podle zásad Společenství pro posuzování státních podpor pro záchranu a restrukturalizaci podniků v potížích, které platily
- (24) Kromě žádosti o prodloužení lhůty k vyjádření zaslalo Německo své připomínky v dopisech ze dne 22. července 1999, ze dne 28. července 1999, ze dne 6. srpna 1999 a ze dne 23. února 2000.
- (25) V prvním dopise Německo sdělilo, že došlo k převzetí části podniku.
- (26) Ve druhém dopise Německo oznámilo, že hodlá zaslat připravovanou smlouvu o úvěrové záruce s podmínkami pro poskytnutí úvěrové záruky, předložilo plán první restrukturalizace a sdělilo, že chce informovat i o finančních výsledcích očekávaných po druhé restrukturalizaci. Dále byl oznámen záměr zaslat další informace k otázce, proč nebylo po druhém ozdravení dosaženo předpokládaného obrátu.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 368, 23.12.1994, s. 12 a Úř. věst. C 283, 19.9.1997, s. 2.

- (27) V dopise ze dne 28. července 1999 upozornilo Německo mimo jiné na to, že podnik neplánuje rozšíření výrobní kapacity, ale bude nadále vyrábět přibližně v takovém rozsahu jako v minulosti (1994 – 1995). Problémy podniku podle jeho názoru způsobily vnější vlivy, jako propuknutí moru prasat, úpadek ruského trhu a krize BSE. Nakonec se prý jeví jako nepravděpodobné, že by podpora vedla k narušení hospodářské soutěže, protože se u zvýhodněného podniku jedná o MSP, který působí pouze v Durynsku.
- (28) Ke třetímu dopisu ze dne 6. srpna 1999 přiložilo Německo smlouvu o úvěrové záruce a plán ozdravení pro první restrukturalizaci.
- (29) Ve svém dopise ze dne 23. února 2000 Německo sdělilo, že na majetek firmy Greußener Salamifabrik GmbH bylo zahájeno konkurzní řízení a že banky vypověděly svůj úvěrový rámec. Kromě toho byl přiložen dopis od Dresdner Bank, kmenové banky podniku, ve kterém banka konstatuje, že se konkurence určitě vysloví proti podpoře.

V. HODNOCENÍ

Organizace trhu

- (30) Danými opatřeními byla podniku na zpracování masa poskytnuta podpora. Podle článku 40 nařízení Rady (ES) č. 1254/1999 ze dne 17. května 1999 o společné organizaci trhu s hovězím a telecím masem⁽⁶⁾ a podle článku 21 nařízení Rady (EHS) č. 2759/75 ze dne 29. října 1975 o společné organizaci trhu s vepřovým masem⁽⁷⁾ platí články 87, 88 a 89 Smlouvy o ES pro produkty, které spadají do těchto nařízení. Odvětví dotčená opatřeními podpory proto podléhá předpisům Společenství o státních podporách.

Zákaz státní podpory podle čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES

- (31) Podle čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES jsou podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo

určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem.

- (32) Podpora byla poskytnuta formou státních záruk. Díky těmto zárukám získal zvýhodněný podnik peníze na přežití, a vyhnul se tím konkurzu nebo restrukturalizaci.
- (33) Podpora 1 byla poskytnuta v roce 1996. Neoznámené státní podpory musí být posuzovány podle právních předpisů platných v okamžiku jejich poskytnutí. Právním základem pro hodnocení státních záruk byl v roce 1996 dopis Komise členským státům SG(89) D/4328 ze dne 5. dubna 1989. V tomto dopise Komise oznamuje, že všechny státní záruky spadají pod čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES. Navíc podle bodu 2.3. zásad pro posuzování státních podpor na záchranu a restrukturalizaci podniků v potížích (zásady z roku 1994) u státních záruk za úvěry pro podnik, který se nachází v potížích, existuje domněnka, že finanční převody zahrnují státní podpory. Jak bylo popsáno v 7. bodu odůvodnění, byl zvýhodněný podnik v okamžiku poskytnutí podpory 1 ve finančních potížích. Podle bodu 2.1. zásad z roku 1994 patří klesající rentabilita, snižování obrátu a zeslabený peněžní tok k typickým příznakům toho, že se podnik nachází v obtížné situaci.

- (34) Podpora 2 byla oznámena v roce 1997. Oznámené podpory musí být posuzovány podle právních předpisů platných v okamžiku jejich hodnocení. Ve 4. bodu odůvodnění sdělení Komise o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory ve formě záručních závazků a záruk⁽⁸⁾ jsou vyjmenovány čtyři podmínky, za nichž jednotlivé státní záruky nepředstavují podporu spadající pod čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES. Protože Německo sdělilo, že příjemce úvěru, firma Greußener Salamifabrik GmbH, musela být v okamžiku poskytnutí druhé záruky považována za podnik v obtížné situaci (srov. 9. bod odůvodnění), nebyla splněna již první ze zde uvedených podmínek.

- (35) U tohoto opatření se tedy jedná o podporu poskytnutou ze státních prostředků (prostřednictvím banky Thüringer Aufbaubank).

- (36) Protože záruky byly převzaty za podnik v obtížné situaci, vychází Komise z toho, že prvek podpory odpovídá 100 % zaručené částky ve výši 880 000 DEM pro první a 2 miliony DEM pro druhou záruku, čili celkově 2,88 milionu DEM.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 160, 26.6.1999, s. 21. Nařízení naposledy pozměněné nařízením Komise (ES) č. 1899/2004 (Úř. věst. L 328, 30.10.2004, s. 67).

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 282, 1.11.1975, s. 1. Nařízení naposledy pozměněné aktem o přistoupení z roku 2003.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 71, 11.3.2000, s. 14.

- (37) Podpora zvýhodňuje určité podniky, v tomto případě jediný podnik, a to firmu Greußener Salamifabrik GmbH.
- (38) Podle judikatury Evropského soudního dvora ukazuje zlepšení pozice v hospodářské soutěži některého podniku z důvodu státní podpory všeobecně na narušení hospodářské soutěže vůči konkurenčním podnikům, kterým nebyla taková pomoc poskytnuta⁽⁹⁾. Ani poměrně nepatrný rozsah podpory, ani poměrně malá velikost zvýhodněného podniku předem nevylučuje možnost narušení obchodu mezi členskými státy⁽¹⁰⁾.
- (39) Opatření narušuje obchod mezi členskými státy tehdy, jestliže omezuje dovozy z ostatních členských států nebo usnadňuje vývozy do jiných členských států. Rozhodující přitom je, že se obchod v rámci Společenství z důvodu sporného opatření vyvíjí odlišně nebo hrozí, že se odlišně vyvíjet bude.
- (40) Poskytnutím podpory jsou zvýhodněné produkty předmětem obchodu mezi členskými státy⁽¹¹⁾, a tím jsou vystaveny hospodářské soutěži. Z tohoto důvodu je třeba se obávat, že se obchod v rámci Společenství z důvodu opatření vyvíjí odlišně.
- (41) Proto představuje dané opatření podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES.

Čl. 87 odst. 2 Smlouvy o ES: výjimky

- (42) Po zákazu státních podpor v čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES jsou v odstavci 2 a 3 uvedeny výjimky.
- (43) Podle druhu podpůrného opatření a jeho vytčeného cíle nebyly dány podmínky pro úpravu výjimek podle čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES. Německo kromě toho neuplatnilo použitelnost čl. 87 odst. 2 Smlouvy o ES.

⁽⁹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 17. září 1980, Philips Morfia Holland BV v. Komise, C-730/79, Sb. rozh. 1980 s. 2671, body 11 a 12.

⁽¹⁰⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 21. března 1990, Belgie v. Komise, C-142/87, Sb. rozh. 1990 s. I-959, bod 43, rozsudek ze dne 14. září 1994, Španělsko v. Komise, C-278/92, C-279/92 a C-280/92, Sb. rozh. 1994 s. I-4103, body 40 až 42.

⁽¹¹⁾ V odvětví zpracování masa existuje uvnitř Společenství významný obchod. V roce 1996 se v EU obchodovalo s přibližně 8 miliony tun masa (hmotnost jatečně upravených těl). To bylo zhruba 23 % celkové produkce masa za rok 1996 (zdroj: Eurostat).

Čl. 87 odst. 3 Smlouvy o ES: Výjimky podle uvážení Komise

- (44) V čl. 87 odst. 3 Smlouvy o ES jsou uvedeny podpory, které je možné považovat za slučitelné se společným trhem. Jejich slučitelnost se Smlouvou musí být prověřena rovněž z hlediska Společenství, a nejen z hlediska jednotlivých států. Aby bylo zajištěno řádné fungování společného trhu, musí být výjimky stanovené v čl. 87 odst. 3 Smlouvy o ES vykládány v úzkém smyslu.
- (45) S ohledem na čl. 87 odst. 3 písm. a) Smlouvy o ES je nutné upozornit na to, že příjemce podpory má sídlo v oblasti, jejíž hospodářskou situaci lze podle pokynů pro vnitrostátní regionální podporu⁽¹²⁾ považovat ve vztahu ke Společenství za mimořádně nepříznivou (hrubý domácí produkt na obyvatele – měřený podle kupní síly – pod 75 % průměru Společenství). Podle uvedených pokynů pro vnitrostátní regionální podpory (a dřívějšího znění těchto pokynů⁽¹³⁾ se nepoužijí předpisy pro poskytování státních podpor v regionech podle čl. 87 odst. 3 písm. a) Smlouvy o ES v odvětví zemědělství. Proto nelze čl. 87 odst. 3 písm. a) Smlouvy o ES použít ke zdůvodnění podpory pro výrobu, zpracování a uvádění produktů podle přílohy I na trh.
- (46) S ohledem na čl. 87 odst. 3 písm. b) Smlouvy o ES je třeba konstatovat, že dotčené opatření nemá napomoci uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu, ani napravit vážnou poruchu v hospodářství v Německu.
- (47) Kromě toho není opatření určené ani vhodné k uskutečnění cílů podle čl. 87 odst. 3 písm. d) Smlouvy o ES.

Čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES

- (48) Podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí mohou být Komisí považovány za slučitelné se společným trhem podle čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES, pokud usnadňují rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí a nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem.

⁽¹²⁾ Úř. věst. C 74, 10.3.1998, s. 9.

⁽¹³⁾ Úř. věst. C 31, 3.2.1979, s. 9.

(49) Obvykle by Komise posuzovala slučitelnost podpor podnikům, které jsou ve finančních obtížích, podle čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES na základě pokynů Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích⁽¹⁴⁾ z roku 2004 (pokyny z roku 2004). Podle bodů 103 a 104 těchto pokynů posuzuje však Komise podpory oznámené před 10. říjnem 2004 stejně jako neoznámené podpory na záchranu a restrukturalizaci poskytnuté v plné výši před zveřejněním pokynů z roku 2004 na základě pokynů platných v okamžiku oznámení nebo poskytnutí podpory. Podpora 1 byla poskytnuta v roce 1996, podpora 2 byla oznámena v listopadu 1997. V této době byly v platnosti pokyny z roku 1994. Podle bodu 2.2. těchto pokynů z roku 1994 je pro odvětví zemědělství na uvážení členských států, zda budou ve prospěch jednotlivých příjemců podpory v tomto odvětví nadále používat zvláštní předpisy Komise na záchranu a restrukturalizaci, které byly platné před vstoupením v platnost těchto pokynů. Německo nepožádalo o využití této možnosti. Proto je opatření hodnoceno na základě ustanovení pokynů z roku 1994.

Podpora 1

(50) Podpora 1 se týká 80 % státní záruky za půjčku v hodnotě 1,1 milionu DEM. Komise zahájila řízení podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy o ES z těchto důvodů:

- nebylo jisté, zda byla tato záruka v souladu se zvláštními podmínkami pro státní záruky,
- neexistoval žádný plán restrukturalizace (plán ozdravení), ze kterého by vyplývalo, že je tato podpora v souladu s pokyny na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích.

(51) Německo předložilo kopii smlouvy o záruce. Podle ní lze záruku použít pouze tehdy, nachází-li se zvýhodněný podnik ve finančních obtížích (konkurzní řízení apod.) a pokud nemůže být půjčka, které se záruka týká, splacena prodejem jiných majetkových hodnot podniku. Tím byla splněna podmínka uvedená v dopise Komise členským státům SG(89) D/4328 ze dne 5. dubna 1989⁽¹⁵⁾. To znamená, že záruka byla v souladu se zvláštními podmínkami pro státní záruky.

(52) Vzhledem k tomu, že příjemce podpory, Greußener Salaminfabrik GmbH, bylo nutné považovat v okamžiku poskytnutí záruky za podnik v obtížích, musí být

podpora nicméně posouzena v rámci ustanovení Společenství pro posuzování státní podpory pro záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích platných v době poskytnutí záruky (viz 49. bod odůvodnění). Záruka byla poskytnuta v rámci ozdravení zvýhodněného podniku.

(53) Německo předložilo zprávu firmy Dr. Zimmermann & Partner ze dne 9. září 1996. Podle informací Německa se v této zprávě jedná o plán ozdravení, který byl předložen v okamžiku poskytnutí první státní podpory. Tato zpráva je ale jako plán ozdravení nezpůsobila ze dvou hledisek: status zprávy není jasný a restrukturalizace se ve zprávě ani nezmiňuje.

(54) Tato zpráva se jeví spíše jako popis podniku ke dni 9. září 1996. Podle této zprávy byly obtíže podniku způsobeny krizí BSE a zhroutením vývozních trhů ve východní Evropě. Ve zprávě však byla – pravděpodobně později – ručně změněna čísla. Status těchto oprav není jasný. Dále není jasné, zda byl plán vlastníky podniku přijat.

(55) Zpráva podává informace o nákladové struktuře a potřebě kapitálu v září 1996. Kromě popisu posílení stávajícího vedení podniku není jasné, jak má být podnik restrukturalizován. Pokud byla zpráva zamýšlena jako plán restrukturalizace v okamžiku svého vzniku, což není jasné, může být chápána tak, že by podnik mohl překonat své obtíže expanzí a bez jakékoliv restrukturalizace.

(56) Podle pokynů z roku 1994 může být podpora považována za slučitelnou se společným trhem, pokud jsou splněny následující podmínky:

- a) podpora musí obnovit životaschopnost podniku;
- b) musí být zamezeno přílišnému narušení hospodářské soutěže;
- c) podpora musí být v přiměřeném vztahu k nákladům a užitku restrukturalizace a
- d) provádění plánu restrukturalizace musí být kontrolováno prostřednictvím každoročně předkládaných zpráv.

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. C 244, 1.10.2004, s. 2.

⁽¹⁵⁾ Tento dopis byl nahrazen sdělením Komise o uplatňování článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory ve formě záručních závazků a záruk (Úř. věst. C 71, 11.3.2000, s. 14).

(57) Podle zprávy firmy Dr. Zimmermann & Partner obrat zvýhodněného podniku od roku 1994 neustále klesal. Přesto obrat měl, jak uvádí zpráva, v následujícím roce opět stoupnout. Vysvětlení tohoto očekávaného vývoje však není uvedeno, i když obnovení životaschopnosti na tomto obratu trendu záviselo. Podle bodu 3.2.2. písm. i) pokynů z roku 1994 musí být „zlepšení životaschopnosti podniku výsledkem (...) především interních opatření obsažených v plánu restrukturalizace. Vnější faktory, jako jsou vyšší ceny (...), mohou být vzaty v úvahu pouze, pokud jsou prognózy trhu obecně uznávány“. Vzhledem k tomu, že tato podmínka není splněna, nezastává Komise názor, že by podpora ve formě záruky vedla k obnově životaschopnosti.

(58) Životaschopnost by měla být obnovena zvýšením obratu. Ačkoliv by mohlo být zvýšení obratu zjevně dosaženo stávající výrobní kapacitou, mohla by životaschopnost být obnovena pouze tím, že by konkurenční podniky ztratily podíl na trhu (pokud by však byl trh stabilní, jak je uvedeno v „restrukturalizační“ zprávě, poptávka by klesala). Proto dochází Komise také k závěru, že podpora není určena k tomu, aby zabránila nepřipustnému narušení hospodářské soutěže, neboť by obnovení životaschopnosti vedlo ke znevýhodnění konkurenčních podniků.

(59) Zda je splněn požadavek proporcionality nákladů a užitku restrukturalizace, je obtížné posoudit. Od příjemců podpory se obvykle očekává, že významně přispějí k restrukturalizaci z vlastních prostředků, nebo z vnějších obchodních zdrojů financování. Podle zprávy firmy Dr. Zimmermann & Partner měl vlastník poskytnout podniku nový kapitál, ale nebylo jasné, zda se tak opravdu stalo. Proto nemůže Komise na závěr konstatovat, zda v tomto bodu podpora odpovídá uvedeným pokynům z roku 1994.

(60) Konečně není jasné, jak měla být „restrukturalizace“ kontrolována. V důsledku toho není splněna ani tato podmínka uvedená v pokynech.

(61) Greußener Salamifabrik GmbH splňuje kritéria pro zařazení mezi malé a střední podniky (MSP). Podle bodu 3.2.4. pokynů z roku 1994 neklade Komise na podpory na restrukturalizaci pro MSP stejně přísné požadavky jako na podpory na restrukturalizaci velkých podniků, neboť tyto podpory zpravidla mění podmínky obchodu v menším rozsahu. Tento mírný přístup při hodnocení podpor na restrukturalizaci pro MSP se však týká obzvláště závazku snížení kapacity v odvětvích se strukturálním nadbytkem stejně jako povinnosti podávat

zprávy. Aniž by byl dotčen mírnější přístup platný pro MSP, bylo již konstatováno, že podpora nevede k obnovení životaschopnosti zvýhodněného podniku (viz 57. bod odůvodnění) a že narušuje hospodářskou soutěž nepřipustným způsobem.

(62) Z uvedených důvodů považuje Komise první podporu, která byla poskytnuta firmě Greußener Salamifabrik GmbH ve formě státních záruk za částku ve výši až 880 000 DEM, za neslučitelnou s články 87 a 88 Smlouvy o ES. Protože byla podpora poskytnuta neprávem a je neslučitelná se Smlouvou, musí být vrácena.

Podpora 2

(63) Druhá podpora se týká částečného využití a vyplacení 370 000 DEM bance Sparkasse Erfurt v rámci první záruky při restrukturalizaci dluhů/restrukturalizaci z roku 1997 stejně jako 80 % státní záruky za půjčku ve výši 2,5 milionu DEM, která byla poskytnuta v roce 1997 bankou Dresdner Bank.

(64) Vzhledem k tomu, že první státní záruka, jak je uvedeno v 62. bodu odůvodnění, představuje podporu poskytnutou neprávem a neslučitelnou s články 87 a 88 Smlouvy o ES ve prospěch firmy Greußener Salamifabrik GmbH, platí tato konstatování také pro částečné využití první záruky v rámci druhého plánu restrukturalizace.

(65) 80 % státní záruka na půjčku ve výši 2,5 milionu DEM musí být hodnocena podle ustanovení sdělení Komise o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory ve formě záručních závazků a záruk⁽¹⁶⁾ (viz 34. bod odůvodnění). Ze všeobecných podmínek pro záruky, které má Komise k dispozici a jež jsou používány Thüringer Aufbaubank, je patrné, že záruka může být uplatňována pouze tehdy, nachází-li se zvýhodněný podnik ve finančních obtížích (konkurzní řízení apod.) a pokud nemůže být půjčka, které se záruka týká, splacena prodejem jiných majetkových hodnot podniku (viz též 51. bod odůvodnění). Zvláštní podmínky stanovené v bodu 5.3. uvedeného sdělení Komise jsou tímto splněny.

(66) Podle bodu 2.1. pokynů z roku 1994 k typickým příznakům toho, že se podnik nachází ve finančních obtížích, patří klesající ziskovost, rostoucí ztráty, klesající obraty, rostoucí skladové zásoby, nadbytečné kapacity, zeslabený peněžní tok, rostoucí zadlužení a úrokové zatížení a také nízká čistá účetní hodnota.

⁽¹⁶⁾ Úř. věst. C 71, 11.3.2000, s. 14.

- (67) Vzhledem k tomu, že Německo objasnilo, že podniku stále hrozila platební neschopnost, bylo konstatováno, že společnost Greußener Salamifabrik GmbH byla v okamžiku poskytnutí záruky podnikem v obtížích (viz 9. a 34. bod odůvodnění). Proto musí být podpora posuzována podle platných ustanovení Společenství pro posuzování státní podpory pro záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích. Jak bylo uvedeno ve 49. bodu odůvodnění, jedná se přitom o pokyny z roku 1994. Komise zahájila kvůli této podpoře řízení podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy o ES, neboť pochybovala o tom, že byly splněny následující podmínky pokynů z roku 1994:
- a) podpory na restrukturalizaci by měly být poskytnuty pouze jednou;
 - b) podpora by měla vést k obnovení životaschopnosti podniku;
 - c) podpora by neměla vést k nepřipustnému narušení hospodářské soutěže a
 - d) provádění plánu restrukturalizace musí být kontrolováno prostřednictvím každoročně předkládaných zpráv.
- (68) Podle bodu 3.2.2. písm. i) pokynů z roku 1994 by měly být podpory na restrukturalizaci poskytnuty pouze jednou. Německo se k tomuto bodu nevyjádřilo.
- (69) Skutečnost, že byla v rámci druhé restrukturalizace poskytnuta další podpora, je v rozporu se zásadou, podle které mohou být podpory na restrukturalizaci poskytnuty pouze jednou.
- (70) Komise pochybovala, že plán restrukturalizace, který byl předložen pro zdůvodnění druhé podpory (ve formě druhé záruky), povede k obnovení životaschopnosti podniku. K tomu by bylo nutné podstatné zvýšení obrátu. Zdálo se však nepravděpodobné, že by k němu skutečně došlo, především poté, co se první prognózy obrátu již v okamžiku zahájení řízení ukázaly jako příliš optimistické. Německo neposkytlo žádné zdůvodnění ani vysvětlení k oznámeným prognózám obrátu. Proto má Komise nadále pochyby, zda je splněn předpoklad, že může být na základě plánu restrukturalizace obnovena dlouhodobá životaschopnost podniku.
- (71) Ke kritériu zamezení nepřipustného narušení hospodářské soutěže předložilo Německo dva argumenty. Za prvé je dotčený podnik příliš malý na to, aby mohl narušit hospodářskou soutěž nebo obchod uvnitř Společenství. Za druhé nebude podnik svou výrobní kapacitu rozšiřovat, ale pouze lépe využívat stávající kapacity.
- (72) První argument vyvrací judikatura Evropského soudního dvora (viz 38. bod odůvodnění). Ke druhému argumentu je nutné říci, že Komise vyžaduje podle bodu 3.2.2. písm. ii) pokynů z roku 1994 snížení kapacity pouze při existenci strukturálního nadbytku produkční kapacity v rámci Společenství. K okamžiku zahájení řízení Komise konstatovala, že v příslušném odvětví neexistovaly žádné nadbytky kapacit. Komise se nicméně ptala, jak lze opatření hodnotit jako takové, které je ve společném zájmu, je-li zaměřené na zvýšení výroby a zvýšení výroby by vedlo automaticky ke snížení podílů na trhu konkurenčních podniků.
- (73) Německo nijak nevysvětlilo, jak by mohlo být zvýšení výroby absorbováno trhem bez negativních účinků na konkurenční podniky. Německo navíc neposkytlo žádné údaje ke vztahu mezi užitek pro dotčený podnik a náklady pro odvětví jako celek. Proto nemůže Komise posoudit, zda podpora zamezuje nepřipustnému narušení hospodářské soutěže.
- (74) Německo neposkytlo žádné informace o kontrole provádění plánu restrukturalizace.
- (75) 8. ledna 1997 převzala Ergewa GmbH 75 % obchodních podílů zvýhodněného podniku. Není jasné, zda může být Ergewa ve smyslu pokynů z roku 1994 klasifikována jako MSP a zda tím nedošlo ke změně postavení Greußener Salamifabrik GmbH, ve které má Ergewa více než 25 % obchodních podílů. I když se uplatní mírnější přístup při hodnocení podpor na restrukturalizaci pro MSP (bod 3.2.4. pokynů z roku 1994), je však nutné konstatovat, že, jak bylo uvedeno v 72. bodu odůvodnění, v odvětví neexistují žádné nadbytky kapacit a hodnocení požadavků na kontroly nemohlo být provedeno z důvodu nedostatečných informací. Skutečnost, že zvýhodněný podnik by mohl být pravděpodobně ještě i v roce 1997 klasifikován jako MSP, tedy nic nemění na hodnocení dotčené podpory.
- (76) Z uvedených důvodů je Komise názoru, že druhá podpora, která byla poskytnuta firmě Greußener Salamifabrik GmbH ve formě státní záruky na částku až do 2 milionů DEM, je neslučitelná s články 87 a 88 Smlouvy o ES. Německo sdělilo ve svém dopise ze dne 4. února 1999 a znovu ve svém dopise ze dne 18. května 2005, že záruka byla poskytnuta pouze za předpokladu schválení Komisí. Vzhledem k tomu, že v rámci této záruky nebyly provedeny žádné platby, je vrácení této podpory neslučitelné se Smlouvou bezpředmětné.

VI. ZÁVĚR

- (77) Komise konstatuje, že státní podpora, která byla poskytnuta ve formě státních záruk ve výši 880 000 DEM (podpora 1) a 2 miliony DEM (podpora 2), tedy celkem 2,88 milionu DEM, na půjčku v hodnotě 1,1 milionu DEM a 2,5 milionu DEM, tedy celkem 3,6 milionu DEM, není slučitelná se společným trhem.
- (78) Podpory poskytnuté neprávem a neslučitelné se Smlouvou musí být vráceny. Komise konstatuje, že dne 1. října 1999 bylo zahájeno konkurzní řízení na majetek Greußerer Salamifabrik GmbH. Vzhledem k tomu, že Komisi není známo, zda konkurzní řízení ukončilo existenci podniku, je možné, že vrácení podpory je stále aktuální.
- (79) Komise upozorňuje Německo na to, že podle bodů 6.4. a 6.5. sdělení Komise o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory ve formě záručních závazků a záruk je nutná otázka, zda se protiprávnost podpory dotýká právního vztahu mezi státem a třetími osobami, zkoumat podle zásad vnitrostátního práva. Vnitrostátní soudy musí v případě potřeby přezkoumat, zda vnitrostátní předpisy nejsou překážkou dodržení záručních smluv; při přezkoumání této otázky by měla být brána v úvahu možnost porušení práva Společenství,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Podpora, kterou Německo poskytlo v roce 1996 firmě Greußerer Salamifabrik GmbH ve formě záruky ve výši 880 000 DEM, je neslučitelná se společným trhem.

Článek 2

1. Německo přijme veškerá potřebná opatření, aby od příjemce získalo zpět částky vyplacené v rámci záruky uvedené v článku 1.

2. V souladu s vnitrostátními postupy bude neodkladně vznesen požadavek na vrácení podpory, pokud tyto postupy umožňují okamžitý a účinný výkon rozhodnutí. Částky, jež musí být vráceny, zahrnují úroky vzniklé od okamžiku, od kterého měl příjemce nezákonnou podporu k dispozici, až do okamžiku jejího skutečného vrácení. Úroky budou vypočítávány na základě referenční sazby používané pro výpočet subvenčního ekvivalentu regionálních podpor.

Článek 3

Podpora, kterou Německo plánovalo poskytnout firmě Greußerer Salamifabrik GmbH ve formě záruky ve výši 2 milionů DEM, je neslučitelná se společným trhem.

Z tohoto důvodu nesmí být tato podpora poskytnuta.

Článek 4

Německo do dvou měsíců ode dne oznámení tohoto rozhodnutí Komisi sdělí opatření, která byla přijata k dosažení souladu s tímto rozhodnutím.

Článek 5

Toto rozhodnutí je určeno Spolkové republice Německo.

V Bruselu dne 20. července 2005.

Za Komisi

Mariann FISCHER BOEL

členka Komise